

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző:

Cím: *Négyszáz millió koronába kerülne ma az új Nemzeti Színház*

Forrás:

Pesti Hírlap felépítése

Bp.
(Hely)

1922. 9/28
(Idő)

(Köt. v. füz.)

Osztályozás

Tárgy

792

Hely

Nemzeti Színház

Idő

"1922"

Személy

Négyszáz millió koronába kerülne ma az új Nemzeti Színház felépítése.

Vass József közoktatásügyi miniszter a közelmúltban kijelentette, hogy a Nemzeti Színházat föl kell építeni. Ezzel csak azt mondotta, ami minden magyar ember régi óhaja és kívánsága. Mert kell, hogy a magyar szót, az egyedüli vigaszt, amelyet meghagytak még, minél több oltárról hirdessék, kell hogy a kulturát a legmagyarabb színház helyén ne bank- és tőzsde-ház, fűszer- és csemegekereskedés és cukorkatizlet terjesszék, hanem színpad, mely helyet ad új Priello Kornéliáknak, új Konti Józsefeknek, új Ujháziaknak és új Jászaiknak.

A háború kitörése előtt, 1913-ban, amikor már tíz éve nem tartottak előadást a régi Nemzeti Színházban, határozta el Jankovics Béla akkori közoktatásügyi miniszter, hogy hirtelen, máról holnapra, mielőtt még az új építendő Nemzeti Színház fölépítési költsége fedezve lett volna, lebontatta a Rákóczi-ut és Múzeum-körut sarki régi Nemzeti Színház épületét.

A lebontás előtt, 1913 nyarán, gróf Tisza István azt mondotta, hogy leghelyesebbnek tartaná a színházat a modern kornak megfelelőleg átalakítani, fölfrissíteni az épületet és a színpadot. Mintha érezte volna, hogy jön a háború és nem lesz idő és alkalom fölépíteni egy új színházat.

Mikor már eldőlt a Nemzeti Színház építési terveire hirdetett pályázat és egymásután két pályázatot tüztek ki a Nemzeti Színház új épületének építési terveire. Az elsőt 1912 őszén írták ki. A pályázat nyilvános volt. Résztvehetett rajta minden ma-

gyar honos építész. A pályázat kiírását azonban elsiették. Egyes föltételek nem voltak benne tisztázva. Így nem volt megjelölve a pályázatban, hogy hova kerüljön a színház főhomlokzata. A Múzeum-körut-ra-e vagy a Rákóczi-ut-ra. A pályázat megoldására három hónapi időt hagytak a pályázóknak. 1912 decemberében járt le a pályázat és januárjában hirdették ki az ítéletet. Az első díjat, tizezer koronát, Bálint és Jámbor építészek, a harmadik díjat az azóta már meghalt Lajta Béla, a negyediket Töry és Pogány kapták. Azonban a terveket nem fogadták el kivételre és a nyertesek között egy újabb zárt pályázatot írtak ki kiviteli tervek készíttetésére, ezt a pályázatot Töry és Pogány nyerték.

Az első pályázat első díjat nyert terve átlós irányban oldotta meg a színházat. Mert a főbejárat sem a Múzeum-köruton, sem a Rákóczi-uton, hanem a Múzeum-körut és Rákóczi-ut sarkán volt. E szerint a terv szerint a 946 személyre volt tervezve. Háromemeletes volt, három egymás fölötti páholsorral. Az utcai homlokzatok természetéből épültek volna. Oszlopok, szobrok díszítették volna a frontot. S erkélyek vezettek ki az utcára, amelyek a színház szellőségét segítették volna elő s egyuttal tűz esetére is segítségét nyújtottak volna. Az utcáról széles íves foyer vezetett volna be a nézőterre. Külön lett volna buffet, dohányzó, ruhatár. A színpad ötven méter szélesre volt tervezve. Kémény Jenő, az operaház rendezője, terve szerint készült körhorizonttal el-

Székesfővárosi hazinyomda 1922
látva, két oldalt betölthető színpaddal.

A színház felépítésére a pályázat feltételei szerint köbméterenkint negyven korona volt előírando, amely az akkori viszonyok mellett elegendő lett volna a legkényesebb igényeknek megfelelően egy igen kényelmesen és monumentálisan kiállított évszázadokig tartó színház felépítésére. A színház összesen százezer köbmétert tett volna ki. Így az építési költsége négy millióba került volna akár Medgyaszay István, akár Töry és Pogány terve szerint.

A színház mai felépítésének költségeiről az egyik tervező a következőket mondotta:

— Ma egy kisvárosi színház építése köbméterenkint kétezeröttszáz koronába kerül. Természetesen egész egyszerűen minden különösebb díszítés és különlegesség nélkül. Budapesten a Nemzeti színháznak valamely régi terv után való elkészítése ma köb-Azaz a tervpályázat szerint közel százezer köbméter színház felépítése négyszázmillióba kerülne. Olyan minőségéről azonban mint akkor felépítették volna a színházat, szó sem lehet. És az árak természetesen napról-napra mennek fölebb. Ma ennyibe jönne körülbelül. Hogy holnap mennyibe, azt ma magam sem tudom.

Ma tehát csak négyszázmillióba kerülne a Nemzeti színház felépítése, amely tíz év előtt négy millióba került volna. De sietni kell az építéssel. Adig kell felépíteni, amíg nem négy millióba kerül. E négyszáz millióban még nincsenek benne a lebontási költségek. Le kell ugyanis bontani a Rákóczi-uti bolt-frontot és azt a mozi, amit — a Múzeum-körut felől — az őszre építenek fel a Nemzeti színház telkén és amelynek alapozását épen most csinálják.